

Bilag til det oprindelige Lovforslag, har udtalt sig rent principielt om Spørgsmaalet vedrørende Lukning, jeg kunde sige, at vedkommende har udtalt sig rent principielt og følelsesmæssigt uden egentlig at tage saa meget Hensyn til det praktiske Liv og dets Foreteelser. Den Mand, jeg her sigter til, er Hr. Raadmand Gustav Philipsen, og jeg skal ikke nægte mig den Glæde at gøre opmærksom paa nogle af de Udtalelser, han her har fremsat, fordi jeg synes, de er principielt saa overordentlig forstandige. Hr. Gustav Philipsen siger bl. a. følgende: „Jeg har stedse været, er fremdeles og haaber stedse at vedblive at være Modstander af en hvilken som helst Beskyttelseslovgivning til Fordel for Detailhandlerstanden ud over den, der er en nødvendig, uundgaelig Følge af Værne-regler for det i Virksomhederne beskæftigede Personale“. Saa tilføjer Hr. Philipsen følgende, som jeg ikke alt kan være enig med ham i, bl. a. fordi jeg i alt væsentligt kan slutte mig til de Betragtninger, som det ærede Medlem, der nys talte, gjorde gældende vedrørende Lukning paa Søn- og Helligdage. Hr. Gustav Philipsen siger: „Jeg er derfor Modstander af en hvilken som helst Lukkelovgivning, det være sig i Retning af Klokkeslæt eller Forskel mellem Hellig- og Søgnedage. Hvis et Par gamle Mennesker, der ikke benytter fremmed Medhjælp, har Lyst til at tilbringe deres Aften i deres aabne Bod, er det en himmel-raabende Uret mod dem at forbyde dem det ud fra det usleste Brøndid“. Det er kraftige Udtalelser, de lader ikke noget tilbage at ønske i Retning af Tydelighed. Jeg kan, som sagt, ikke ganske billige disse Synspunkter, og navnlig kan jeg ikke slutte mig til den Styrkegrad, i hvilken Hr. Raadmand Philipsen har ønsket at servere dem, men i øvrigt maa jeg sige, at de rummer en Opfattelse, som jeg nærer ikke ringe Sympati for, en Opfattelse, der gaar ud paa, at Friheden dog endnu bør have Lejlighed til at være til Huse, saa meget som Samfundets Tarv overhovedet kan tillade det.

I den nævnte Betænkning vil man ogsaa se, at Arbejdsgiverforeningen og Industriraadets socialpolitiske Udvalg har udtalt sig mod Indførelsen af en bestemt Lukketid, og der tilføjes følgende Passus: „Man finder det naturligt, at Spørgsmaalet om Lukning af Butikker og Lagre finder sin Afgørelse ved frivillige Aftaler mellem de paagældende erhvervsdrivende“. Der gøres desuden en Bemærkning om, at Arbejdsgiverforeningen og Industriraadets socialpolitiske Udvalg er af den Opfattelse, at

det vil hemme Omsætningen her i Landet, hvis man indskrænker Tiden for Udsalg.

Maa jeg endvidere gøre opmærksom paa, at det købende Publikum har, saa vidt mig bekendt, egentlig ikke haft Bud efter nogen Lukkelov. Det købende Publikum er dog ogsaa en Del af Samfundet, hvis Interesser man i den Forbindelse, hvori vi her taler om Tingene, ikke ganske bør se bort fra. Det købende Publikum har naturligvis Interesse i, at de handlende stiller sig saa venligt overfor det som muligt, d. v. s., giver det Lejlighed til at købe, naar Trangen til at købe er til Stede, og selv om man kan sige, at de handlende selvfølgelig har væsentlige Interesser her — det skal jeg villigt indrømme, de har — forekommer det mig, at de handlende maatte kunne enes med sig selv indbyrdes og med deres Kunder om det Tidspunkt, hvor de ikke vil finde det heldigt, at der handles mere. Det viser sig for øvrigt, at det gaar meget godt i Øjeblikket. Der er jo mange Byer, hvor man lukker Kl. 6, skønt man under den midlertidige Lov, vi har, maa holde aabent til Kl. 7. Jeg har ogsaa gjort den Erfaring, at de handlende lige saa vel som andre, der har fælles Interesser, udmærket godt forstaar at finde hinanden, naar det drejer sig om fælles Interesser. De handlende indenfor et Byomraade kan udmærket finde hinanden, naar Talen er om at sætte Priserne paa Varerne op, og de kan da ogsaa — det har vi Eksempler paa — finde hinanden, naar det drejer sig om at sætte Priserne ned. Det er derfor ganske naturligt, at de ligeledes maa se at finde hinanden, naar Spørgsmaalet er, hvad Tid der skal finde Handel Sted paa Søgnedage.

Mindretallet, der har stillet Ændringsforslaget under Nr. 1, finder da, at der er noget principielt urigtigt i, at Samfundet gennem Lovgivningen fastsætter et vist Tidspunkt paa Dagen, hvor Butikker og Lagre skal lukke, og tager man Hensyn til Landforhold, maa det ogsaa siges, at Kl. 6 er et forholdsvis tidligt Tidspunkt paa Dagen at udelukke al Handel; der synes at være noget urimeligt deri. Men naar Mindretallet nu har den Anskuelse, kunde man gøre den Bemærkning, at der i og for sig ikke naas nogen for dette Mindretal tilfredsstillende Ordning ved det Ændringsforslag, det stiller under Nr. 1, og som gaar ud paa, at man kan holde aabent til Kl. 8. Det gør der i og for sig heller ikke. Men jeg vil gerne erindre om, at det før Krigen lykkedes, efter store Besværligheder, indgaaende Forhandlinger i begge Ting, at gennemføre en Ordning, hvorved man blev enig om, at Kl. 8 var et